

Buurtgericht actieplan senioren

Inleiding

Vanuit de krachtlijn “Verbindend Vooruit”, wil Roeselare een leeftijdsvriendelijke stad voor alle generaties zijn. **Onze zilveren generatie** verdient een gedifferentieerde aanpak op vlak van diverse beleidsthema’s, waarvan het lokaal seniorenbeleid een belangrijke pijler is, zowel publiek als privaat. Zowel op vlak van participatie als bij thema’s als wonen, zorg, gezondheid en vrijetijdsaanbod is een gerichte benadering wenselijk.

Op 1 januari 2020¹ zijn er 16.776 Roeslaarenaars 60+. Ruim 1 op 4 inwoners in RSL is 60+. De grijze druk² voor RSL bedraagt op 1 januari 2020 35,8%. Uit de cijfers kunnen we concluderen dat **de vergrijzing toeneemt**. Het aantal 60+ stijgt met 4,4% t.o.v. vorig jaar en met 20,1% t.o.v. 2010. Het is belangrijk om de 60+ actief te betrekken bij het beleid om samen met hen werk te maken van een dynamische leeftijdsvriendelijke stad.

De **stuurgroep leeftijdsvriendelijke stad** werd in 2018 opgestart als klankbordgroep voor het leeftijdsvriendelijk onderzoek o.l.v. professor Verté, V.U.B. om de noden en behoeften van de doelgroep 58-68 jarigen in kaart te brengen. Het onderzoek schoof 29 aanbevelingen en vijf prioritaire thema’s naar voor.

Het belang van de buurt, buurtcontacten, buurthuizen kwam heel sterk naar voren uit het onderzoek. De stuurgroep leeftijdsvriendelijke stad bleef vanuit die invalshoek actief samenwerken. Ze schoven 3 verbetervoorstellen en 2 prioritaire thema’s naar voor om de komende 6 jaar aan te werken.

Verbetervoorstellen

1. vraag en aanbod op elkaar afstemmen
2. huisbezoeken (doelgroepen) verder uitbouwen op bestaande aanbod én wijkgericht
3. buurt als ingangspoort om signalen op te vangen en op te volgen

Prioritaire thema’s

4. vrijwilligersbetrokkenheid in de buurt
5. noden/ behoeften verbinden met engagement

In 2019 werd de stuurgroep verbonden met **de seniorenadviesraad**. Vanaf 2020 wordt het platform woonzorgcentra opgericht. Deze drie participatieplatformen geven mee vorm aan het seniorenbeleid van de stad en hebben de participatie van de doelgroep verhoogd.

Het **buurtgericht actieplan senioren** kadert binnen deze bovenvermelde verbetervoorstellen en prioritaire thema’s en biedt 60+ kansen op maat om **een actieve bijdrage** te leveren aan onze samenleving én ondersteund te worden waar nodig. Het is een dynamisch plan waarvan de voortgang, evaluatie en bijsturing vanuit het platform WZC, de stuurgroep leeftijdsvriendelijke stad en de seniorenadviesraad vorm krijgt. De noden vanuit de doelgroep en het middenveld worden gecapteerd en gesignaleerd naar het beleid.

---

¹ Bron: jaarverslag dienst burgerzaken 2019

² De grijze druk is de verhouding tussen het aantal 65+ en het aantal 20-64 jarigen. Het is een indicatie voor de verhouding tussen de leeftijdsgroep van gepensioneerden en de actieve bevolking.

Dit actieplan geeft vorm aan ons engagement om een actieplan senioren op buurtniveau op te stellen en is een deelplan van het **Samenlevingsplan IEDEREEN#VANRSL**. Het Samenlevingsplan Roeselare is een breed, geïntegreerd plan dat inclusie bevordert en de verbondenheid tussen alle Roeselarenaars verhoogt. Het Samenlevingsplan geeft vorm aan een stad waar alle Roeselarenaars op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen en bijdragen.

Het buurtgericht actieplan senioren gaat, net zoals het Samenlevingsplan Iedereen#VANRSL, uit van 6 leidende principes: bevorderen van beleidsparticipatie, werken aan positieve beeldvorming, creëren van een toegankelijk aanbod, stimuleren van een warm onthaalbeleid, nastreven van non-discriminatie, en stimuleren van netwerk en sociale contacten.

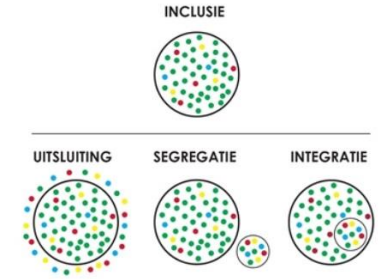
Drie principes springen in het oog:

1. Partnerschap is een belangrijke voorwaarde om tegemoet te komen aan het principe van **beleidsparticipatie**: als lokaal bestuur kunnen we niet zonder de kennis en de ervaring van de senioren. We willen met hen in dialoog gaan om te luisteren wat hun noden en ervaringen zijn. De seniorenadviesraad, de stuurgroep leeftijdsvriendelijke stad en het netwerk woonzorgcentra zijn hierbij belangrijke en structurele adviesorganen.
2. Om een **toegankelijk aanbod** te creëren, is communicatie op maat van senioren belangrijk. Samen met de seniorenadviesraad, ARhus en de dienstencentra wordt redactieraad samengesteld en krijgt de nieuwsbrief Leve(nd) RSL, op maat van senioren vorm. Deze nieuwsbrief heeft als doel om de senioren enerzijds te informeren van het aanbod op maat van hun noden en behoeften én anderzijds te stimuleren om actief te participeren aan dit aanbod.
3. **Sociale contacten en netwerk** bevorderen zijn heel cruciaal om het actief ouder worden te stimuleren. Uit het onderzoek van professor Verté blijkt dat sociaal contact opbouwen en onderhouden, gezelligheid en ontmoeting belangrijke drijfveer zijn om lid te worden van een vereniging. Tijdens het onderzoek werd aangegeven dat burens bereid zijn om voor elkaar te zorgen en dat een zorgzame buurt en sociale contacten in de wijk belangrijk zijn.

Het samenlevingsplan iedereen#VANRSL

Het samenlevingsplan Roeselare is een breed, geïntegreerd plan om inclusie en verbondenheid tussen alle Roeselarenaars te bevorderen. Het samenlevingsplan geeft vorm aan een stad waar een diversiteit van mensen op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij (kansen geven en kansen grijpen).

6 leidende principes binnen het samenlevingsplan iedereen#VANRSL

1. Bevorderen beleidsparticipatie	2. Werken aan positieve beeldvorming	3. Creëren van toegankelijk aanbod	4. Stimuleren van warm onthaal	5. Nastreven van non-discriminatie	6. Stimuleren van netwerk en sociale contacten
Participatiereglement	Actieplan positieve beeldvorming	Toetsingskader 9 B's	Actieplan warm onthaalbeleid	10-punten plan non discriminatie	Actieplan Oltegoare niet alleen

6 doelgroepgerichte deelplannen binnen het samenlevingsplan iedereen#VANRSL

1. Integratieplan RSL heeft aandacht voor nieuwe inwoners met een migratie achtergrond	2. Regenboogplan heeft aandacht voor gender en seksuele geaardheid	3. Het (kinder)armoede beleidsplan, heeft aandacht voor mensen die in armoede leven	4. Het gezinsvriendelijke beleidsplan, heeft aandacht voor alle gezinsvormen	5. Het actieplan toegankelijkheid heeft aandacht voor mensen met een fysieke en/ of mentale beperking	6. Het leeftijdsvriendelijke actieplan, heeft aandacht voor elke leeftijd 6a buurtgericht actieplan senioren 6b kind en jeugd vriendelijke stad
--	--	---	--	---	---

De stad voorziet participatie van de senioren bij stadsbrede projecten die een impact hebben op het actief ouder worden in de stad.

- Aangepast en levenslang wonen
  - o ACT11462: in kaart brengen van een geschikt aanbod aan zorgwonen.
  - o ACT11489 investeren in aangepast en levenslang wonen
- Communicatie en participatie
  - o ACT11673 verdiepen en vergroten van de samenwerking van de lokale dienstencentra en de betrokken actoren.
  - o ACT11670 verderzetten van de afstemming met de SAR en ouderverenigingen via gepaste informatie en participatiemethodes.
- Publieke ruimte
  - o ACT11526 versterken van de toegankelijkheid op het publiek domein
  - o ACT 11686 Betrekken van de doelgroep senioren bij de opmaak en uitrol van het toegankelijkheidsplan, de toegankelijkheidsklankbordgroep,...

De stad geeft het buurtgericht actieplan senioren vorm op 3 niveaus:

- Deelgemeente
- Buurt
- Buurtvervlechting WZC

Deelgemeente

Uit het leeftijdsvriendelijke onderzoek o.l.v. professor Verté kwam het belang van de buurt, buurtcontacten en buurthuizen heel sterk naar voren. Op niveau deelgemeente is een pilootproject in Beveren ideaal omdat dit enerzijds kan gekoppeld worden aan het traject van het wijkhuis en anderzijds omdat een aantal leden (vrijwilligers) van de stuurgroep een band hebben met Beveren.

Actie 1: Leve(nd) Beveren: verbinden van verenigingen in Beveren.

Beveren kent een rijk verenigingsleven. Het is belangrijk om dit rijk verenigingsleven te verbinden en in kaart te brengen welk aanbod er is voor de 60+ vanuit de vereniging en wat de 60+ vanuit vrijwilligersbetrokkenheid voor de vereniging kan betekenen.

Timing: 2021

Budget buurtgericht actieplan senioren: €12.000

Actie 2: Leve(nd) Beveren: laagdrempelige ontmoeting in Beveren voor, door en met 60+

Vanuit bestaande expertise opgebouwd door Samenlevingsopbouw, dienstencentra, VOC Opstap, ... wordt laagdrempelige ontmoeting voor alle (kwetsbare) doelgroepen in Beveren gerealiseerd.

Het traject laagdrempelige ontmoeting wordt op termijn verankerd in het Wijkhuis.

Timing: 2022 – 2023

Budget buurtgericht actieplan senioren: €24.000 gespreid over 2 kalenderjaren

Actie 3: draiboek van het pilootproject leve(nd) Beveren wordt uitgewerkt en op maat geïmplementeerd in een andere deelgemeente.

Timing: 2024 – 2026

Budget buurtgericht actieplan senioren: €36.000 gespreid over 3 kalenderjaren.

Buurt

Uit het leeftijdsvriendelijk onderzoek o.l.v. professor Verté blijkt dat elke buurt andere noden heeft voor de doelgroep. Het is een uitdaging om die noden via beleidsparticipatie en co-creatie in kaart te brengen en aan te pakken.

Actie 4: buurtgericht netwerk TOF van Tinneke:

Binnen het Elk Telt subsidiereglement werd het project TOFvantineke goedgekeurd. Het project 'buurtgericht netwerk TOF van Tinneke' wil in de kwetsbare buurt 't Hof van 't Henneke in Roeselare een flexibel netwerk opzetten voor kwetsbare gezinnen. Hierdoor wordt het bestaande aanbod toegankelijker en kan de buurt eigen oplossingen uitwerken die versterkend zijn. Het netwerk creëert binnen de buurt een rijke omgeving en verbreding van de leefwereld van de buurtbewoners. Het buurtgericht netwerk bevordert gelijke kansen op vlak van sociale relaties, vrije tijd, vrijwilligerswerk, gezondheid, opvoeding en onderwijs. Binnen het project worden concrete acties naar 60+ gerealiseerd. Een buurthuis speelt een belangrijke rol om deze verbinding te realiseren. In overleg met Huisvestingsmaatschappij De Mandel kan de ontmoetingsruimte in het Damberdshof gehuurd worden en als buurthuis uitgebouwd worden.

Timing 2021 – 2022

Budget buurtgericht actieplan senioren: €21.000 per kalenderjaar voor de bijkomende opdracht naar senioren binnen het Elk Telt project.

Timing 2023 - 2026

Budget buurtgericht actieplan senioren: €3.500 per kalenderjaar voor de huur en het onderhoud van de ontmoetingsruimte in het Damberdshof.

Actie 5: meer buurtgerichte zorg op wijkniveau (ACT-11477)

Op wijkniveau wordt geïnvesteerd in een meer buurtgerichte zorg, waardoor de diverse actoren in elke buurt (buurtcomité, wijkagent, huisarts, zorgcoach,...) een meer globale gerichte aanpak kunnen voorzien. De zorginstanties en lokale dienstencentra worden het middelpunt in de werking van woonzorgcentra.

Verantwoordelijke: Motena

Buurtvervlechting WZC

Uit het lerend netwerk woonzorgcentra blijkt dat de buurt een belangrijke rol speelt in het sociaal contact van de WZC bewoners. De WZC willen op zoek gaan naar verbindende methodieken om de buurt binnen te brengen in het WZC en de bewoners van de WZC te laten integreren in de buurt.

Actie 6: Organiseren van een structureel ontmoetingsplatform tussen de directies van MOTENA en private woonzorgcentra (ACT12141)

De stad organiseert een structureel overlegplatform tussen de directies van Motena en private WZC. Budget buurtgericht actieplan senioren: €1.000 per jaar.

Actie 7: stimuleren om in WZC huisdieren te kunnen ontmoeten (ACT11582)

In de woonzorgcentra wordt ruimte voorzien om huisdieren te ontmoeten. De verschillende mogelijkheden om dit te stimuleren worden in kaart gebracht.

Actie 8: methodieken om buurtvervlechting te stimuleren wordt uitgewerkt

Er wordt een traject uitgewerkt in dialoog met de WZC om goede praktijken uit eigen stad en andere steden met elkaar te delen en te implementeren in de eigen WZC.

Er wordt verbinding met projecten van de stad gezocht waar mogelijk zoals bv.:

- Koekjes en verhalen: de WZC zijn een stopplaats in het traject. Het personeel van de WZC brengt een verhaal/ sprookje uit hun eigen land zowel voor de bewoners van het WZC als de bezoekers.
- De fietsroutes die WZC verbinden worden in kaart gebracht, waar mogelijk wordt de cafetaria en tuin van het WZC als rustplaats aangeduid op de kaart.
- ...

Budget buurtgericht actieplan senioren: €4.000 per jaar.

Actie 8.1: de tuinen van de WZC worden publiek opengesteld (ACT11477).

- De tuinen van de WZC van Motena (en eventueel private WZC) worden ingezet als openbare groenzones. Bij mogelijke (her)aanleg van deze groenzones ligt de focus op activatie van bejaarden en het stimuleren van ontmoeting met de buurt.
- Verantwoordelijke: projecten openbaar domein.

Actie 8.2: openstellen van de WZC voor de buurt (ACT11490)

- De woonzorgcentra worden nauwer betrokken bij het sociaal weefsel van de stad en worden open huizen waar iedereen terecht kan, bv door activiteiten te organiseren die voor de hele buurt openstaan.
- Verantwoordelijke: Motena

Actie 8.3: het Elk Telt project Huis 57

- Vanuit Woonzorgnetwerk Vincenthove zijn we begin maart gestart met een buurtwerking voor de buurt ' Hof van 't Henneken. Deze buurtwerking staat open voor alle buurtbewoners uit de wijk, maar wil zich specifiek richten tot de meest kwetsbare burgers (zoals ouderen in eenzaamheid, mensen met een fysieke of mentale beperking, mensen van andere origine, mensen met psychische kwetsbaarheid...). Via laagdrempelige activiteiten die bepaald zullen worden samen met de bezoekers van Huis 57 proberen we buurtbewoners te bereiken en hen met anderen in contact te brengen.
- Verantwoordelijke: WZC Vincenthove
- Budget Elk Telt: €4.000